

vergadering **C287**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 31 mei 2022

(Deze vergadering werd via videoconferentie georganiseerd.)

Vlaams
Parlement

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de bijeenkomsten van vrijhandelsgezinde EU-lidstaten ter voorbereiding van samenkomsten van de Europese ministers van Handel – 2889 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de besteding van de aan Vlaanderen toegekende middelen onder de Brexit Adjustment Reserve – 2890 (2021-2022)	4
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Belgische handelsmissie naar het Verenigd Koninkrijk – 2893 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de handelsmissie van 8 tot 12 mei 2022 naar het Verenigd Koninkrijk – 3029 (2021-2022)	7 7
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het bezoek van de minister-president aan Litouwen – 2974 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het bezoek van de minister-president aan Litouwen – 3006 (2021-2022)	12

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de bijeenkomsten van vrijhandelsgezinde EU-lidstaten ter voorbereiding van samenkomsten van de Europese ministers van Handel – 2889 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): In het kader van de Vlaamse Noordstrategie trok u op 18 maart 2022 naar Zweden, waar u de minister van Handel, mevrouw Anna Hallberg, ontmoette. In uw antwoord op een schriftelijke vraag van 25 maart 2022 verklaarde u dat de Zweedse minister tijdens de ontmoeting aangaf dat ze de ambitie heeft om bijeenkomsten van gelijkgezinde, vrijhandelsgezinde EU-lidstaten te organiseren aan de vooravond van Europese samenkomsten van de ministers van Handel. Deze bijeenkomsten hebben als expliciet doel om de posities tussen lidstaten binnen de Europese Unie te stroomlijnen. We kunnen dat een beetje een alliantie van vrijhandelsgezinde lidstaten noemen.

Dit komt geen moment te vroeg. De EU lijkt sinds enkele jaren niet meer in staat om ambitieuze handelsakkoorden te sluiten. Ik vergelijk graag met het Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA), wat niet van een leien dakje liep, en het vrijhandelsakkoord Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP), dat er uiteindelijk niet is gekomen.

Steeds vaker wordt handelsbeleid gepolitiseerd. Sinds de coronacrisis stellen bepaalde politieke krachten ook openlijk de voordelen van vrijhandel in vraag. Ze negeren daarbij de economische welvaart die vrijhandel meebrengt en de opwaartse sociale mobiliteit die de gestage liberalisering van de wereldhandel heeft teweeggebracht.

Wat ons betreft, is dit een kwalijke ontwikkeling, zeker in een context waarin ook de Wereldhandelsorganisatie aan slagkracht heeft ingeboet. Dit geldt des te harder voor een open exporteconomie zoals Vlaanderen. De Vlaamse Regering erkent dat ook expliciet door in haar regeerakkoord te stellen dat ze kiest voor "Europa als wereldactor in de vrijhandel". Met dit Zweedse initiatief is er nu een mogelijkheid om die doelstelling misschien toch te verwezenlijken en de krachten te bundelen.

Kan de Vlaamse Regering, weliswaar als deelstaatregering maar toch wel met exclusieve bevoegdheden, deelnemen aan dit initiatief? Kunt u daar wat toelichting bij geven?

Zult u er bij de Federale Regering op aandringen om deel te nemen aan dit initiatief?

Zult u er bij uw Zweedse collega op aandringen om toch te voorzien dat deelstaten kunnen deelnemen aan dit initiatief?

Welke alternatieve strategieën heeft de Vlaamse Regering om de Europese standpuntbepaling inzake handelsbeleid af te stemmen met lidstaten die positief staan tegenover meer vrijhandel?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Tijdens mijn zending naar Zweden en Noorwegen sprak ik inderdaad met de Zweedse minister voor Buitenlandse Handel en Noordse Zaken, Anna Hallberg, over het Europees handelsbeleid. Zij benadrukte de Zweedse positie als uitgesproken voorstander van vrijhandel. Ze vermeldde dat

er grote uitdagingen zijn, bijvoorbeeld aangaande de stilstand in vrijhandelsakkoorden. Ik deel volledig die visie en mening.

Voor België neemt de federale minister deel aan de Raad Handel als een formatie van de Raad Buitenlandse Zaken. Zoals u weet, is dat een raadsformatie van categorie I volgens het samenwerkingsakkoord van 1994. Uiteraard is dat een aberratie. Volgens de Vlaamse Regering behoort het onderdeel Handel in elk geval tot categorie III, overwegend een regionale bevoegdheid.

Aangezien ik zelf niet deelneem aan de Raad, ligt het weinig voor de hand dat ik zou deelnemen aan een voorafgaand informeel overleg onder lidstaten. Dat staat dan nog los van het feit dat België als geheel een weinig voor de hand liggende partner is gezien de divergerende opinies over vrijhandelsakkoorden tussen de Vlaamse Regering en de andere deelstaten.

Mijn kabinet tracht telkens tijdens de vergaderingen van de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) een ambitieuze, assertieve en evenwichtige handelsagenda te bepleiten. Ik zal navragen of België uitgenodigd werd op het initiatief van minister Hallberg, maar ik kan mij voorstellen dat dit niet het geval is.

Dan kom ik tot uw derde vraag. Aangezien ik niet aanwezig ben tijdens de Raad Handel, zal ik hier niet verder op aandringen. Niettegenstaande heb ik minister Hallberg duidelijk gemaakt dat ze in Vlaanderen een partner vindt om deze offensieve handelsagenda verder gestalte te geven. Ik zal dat signaal ook blijven geven.

Mijn diensten onderhouden contacten op expertniveau. Ikzelf haal onze visie op handelsakkoorden ook aan tijdens mijn gesprekken op politiek niveau, waar ook in Europa of in de wereld.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoorden.

Ik sluit me volledig aan bij uw standpunt dat er volgens de samenwerkingsakkoorden geen mogelijkheid is om deel te nemen aan de juiste raadsformaties, ook voor de bevoegdheden waar wij exclusief voor bevoegd zijn.

Ik heb geen bijkomende vragen.

Ik betreur het uiteraard dat we er nog niet aanwezig kunnen zijn, maar het is goed dat u uw collega's op het federale niveau erop zult wijzen dat dit initiatief er is. Het zou zelfs goed zijn als het federale België daarbij aanwezig is. Het is dan ook een goede zaak dat u daar op blijft hameren te gepasten tijde.

Ik hoop nogmaals dat die samenwerkingsakkoorden heel binnenkort worden herzien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de besteding van de aan Vlaanderen toegekende middelen onder de Brexit Adjustment Reserve – 2890 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, de Brexit Adjustment Reserve (BAR) is een Europees fonds dat financiële steun toekent aan

lidstaten die getroffen werden door de Brexit. Volgens cijfers van u, minister-president, opgevraagd per schriftelijke vraag nummer 276 van 24 maart 2022, ontvangt België in totaal zo'n 353 miljoen euro uit het fonds, uitbetaald in vier schijven. Drie schijven worden uitbetaald gedurende bepaalde periodes, in principe in 2021 – maar dat is verschoven naar 2022 –, in 2022 en in 2023. Na het indienen van hun gemaakte kosten, kunnen lidstaten ook nog een laatste schijf ontvangen in 2024.

Volgens u werd een intra-Belgisch akkoord bereikt over de regionale verdeling van de aan België toegekende middelen, waarbij Vlaanderen een aandeel van 63 procent zou ontvangen, Wallonië en Brussel respectievelijk 29 procent en 8 procent. Dat komt erop neer dat Vlaanderen een totaalbedrag van zo'n 223 miljoen euro zal ontvangen, uitbetaald in schijven.

Die som is natuurlijk niet min. Gelet op de negatieve impact die Brexit had en heeft op de open Vlaamse economie is het nu van essentieel belang om deze middelen op een coherente en doeltreffende manier in te zetten om het getroffen bedrijfsleven te ondersteunen. De negatieve impact van de Brexit moet zo veel mogelijk opgevangen worden.

Om een goed beheer van de BAR te verzekeren, stelde de Vlaamse Regering het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) aan als managementautoriteit, samen met de Vlaamse Auditautoriteit. VLAIO neemt zowel het operationeel management als de rapportering naar de Europese Commissie op zich. Momenteel worden de concrete afspraken met de diverse beleidsdomeinen verder gefinaliseerd.

Belangrijk om te weten is ook dat de Europese Commissie recent pas duidelijkheid heeft verschaft over de criteria waaraan bedrijven moeten voldoen om in aanmerking te komen voor financiering vanuit de BAR. Een mogelijke negatieve impact door Brexit moet per onderneming aangetoond worden, en mag dus bijvoorbeeld niet op sectoraal of macro-economisch niveau beoordeeld worden. Deze strikte criteria maakten dat de Vlaamse aanpak bijgestuurd diende te worden.

De vernieuwde nota van de Vlaamse Regering van 18 maart 2022 omschrijft de maatregelen die Flanders Investment & Trade (FIT) wenst op te zetten in verband met internationaal ondernemen ten behoeve van door de Brexit geïmpacteerde bedrijven. Dit actieplan voorziet in een breed pakket maatregelen zoals subsidies voor bijzondere exportsteun en het starterspakket internationalisering, de kostenverlaging voor deelname aan acties van FIT, het versterken van acties voor extra investeringsleads, extra ondersteunende maatregelen voor zwaar getroffen bedrijven en voor het versterken van acties met een culturele omkadering.

Minister-president, kunt u een stand van zaken geven van de besteding van de BAR-middelen? Werd de eerste schijf reeds uitbetaald door de Europese Commissie aan België? Werd dat geld reeds doorgestort aan Vlaanderen?

Kunt u een overzicht geven van het aantal bedrijven dat zich aanmeldde voor financiële steun vanuit de BAR? Over welke bedrijven gaat het? Welke sectoren zijn het meest getroffen? Welke aanvragen werden positief beoordeeld?

Kunt u inschatten in welke mate de nauwe interpretatie van de gehanteerde criteria een impact heeft op het aantal bedrijven dat in aanmerking komt voor steun vanuit de BAR? Hoe zult u ervoor zorgen dat er geen bedrijven uit de boot dreigen te vallen?

Wat gebeurt er indien de aan Vlaanderen toegewezen middelen niet volledig besteed worden?

Op 5 mei organiseerde VLAIO een event naar aanleiding van de installatie van de BAR. Hoe evalueert u het event? Was het succesvol? Wat waren de reacties van de deelnemende ondernemingen?

Kunt u toelichten hoe de andere deel- en lidstaten de besteding van de BAR-middelen aanpakken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het is op dit moment nog niet mogelijk om een concrete inschatting te maken van het aantal bedrijven dat in aanmerking komt voor steun vanuit de Brexit Adjustment Reserve. De BAR-projectoproep werd in elk geval gelanceerd begin april en het e-loket is operationeel.

Via verschillende kanalen worden ondernemingen, organisaties en overheidsentiteiten die een negatieve impact van de Brexit ondervinden alvast volop aangemoedigd om een aanvraag voor deze subsidie in te dienen. Zo werd er begin mei een kick-offevent – u hebt eraan gerefereerd – georganiseerd waarbij de projectoproep in de verf werd gezet. Ook tijdens de FIT-exportbeurs in juni krijgt de BAR de nodige aandacht op de Brexitstand. Op dit ogenblik zijn er diverse aanvragen in behandeling bij de beheerautoriteit.

Onze diensten zetten volop in op een volledige besteding van de middelen toegerekend aan Vlaanderen, zodat de financiering rechtstreeks naar Vlaamse ondernemingen en belanghebbenden gaat. Zij kunnen tot 1 juli 2023 projectvoorstellen indienen. Alle uitgaven dienen te gebeuren vóór 1 januari 2024.

Natuurlijk willen we vermijden dat middelen terugvloeien naar de Europese begroting. Daarvoor hebben we te hard onderhandeld voor de BAR-middelen. Intern-Belgisch hebben we daarom de afspraak gemaakt dat, indien een of meerdere deelstaten hun enveloppe niet kunnen uitputten, kosten van de federale overheid op de BAR kunnen worden aangerekend. Ik denk bijvoorbeeld aan kosten voor douane-infrastructuur.

Ik ken de concrete details uit de plannen van de andere deelstaten niet. Over het algemeen begrijp ik dat zij vergelijkbare maatregelen treffen ter ondersteuning van getroffen ondernemingen en sectoren, zoals onder andere de begeleiding van ondernemingen naar andere markten en de organisatie van specifieke opleidingen rond douanevereisten en andere nieuwe vereisten die het gevolg zijn van de Brexit.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik begrijp dat mijn vraag misschien wat vroeg komt. Het projectvoorstel kan worden ingediend tot 1 juli 2023. Ik zal mijn vraag dan nog eens herhalen.

Misschien is dit ook nog te vroeg, maar ik hoorde u zeggen dat er op dit ogenblik diverse aanvragen in behandeling zijn bij de beheerautoriteit. Hoeveel zijn er dat? Of moet ik daar een schriftelijke vraag over stellen?

Intern-Belgisch werd er een afspraak gemaakt dat als een of meerdere lidstaten hun enveloppe niet kunnen uitputten, kosten van de federale overheid op de BAR kunnen worden aangerekend. Dat wil niet zeggen dat het van de ene deelstaat naar een andere gaat, het is dan eigenlijk kostendekkend voor de federale overheid. Of zie ik dat verkeerd?

Minister-president Jan Jambon: Neen, er gaat geen geld van de ene deelstaat naar de andere, maar bij de onderhandelingen over de verdeling heeft de federale overheid ingebracht dat ze douanekosten hebben door de Brexit. Toen hebben we die regeling getroffen. Als de deelstaten het geld niet 'buitengedragen krijgen', zal de federale overheid er een beroep op mogen doen voor hun douanekosten. Het zal kwestie zijn om op het Vlaamse niveau de portefeuille leeg te krijgen.

We zijn begin april gestart – ook via het e-loket – met de aanvragen, dus het is nog pril. Het loopt nog tot juli 2023. Het zijn er nog niet gigantisch veel, een exact aantal kan ik niet geven. Het is nog niet de grote massa.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik begrijp dat de vraag vroeg gesteld is, ik zal er later zeker nog op terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Belgische handelsmissie naar het Verenigd Koninkrijk – 2893 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de handelsmissie van 8 tot 12 mei 2022 naar het Verenigd Koninkrijk – 3029 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Van zondag 8 mei tot donderdag 12 mei trok een federale handelsmissie naar het Verenigd Koninkrijk. Uzelf en uw collega, viceminister-president Hilde Crevits, namen daaraan deel, samen met andere regionale en federale ministers.

Deze missie was bijzonder omdat het ging om de eerste missie vanuit dit land naar het Verenigd Koninkrijk sinds het uitbreken van de coronapandemie en sinds het vertrek van Groot-Brittannië uit de Europese Unie. Deze twee gebeurtenissen hebben natuurlijk een negatieve impact gehad op de handel vanuit België naar het Verenigd Koninkrijk en omgekeerd.

Het is daarbij belangrijk om aan te stippen dat Vlaanderen verantwoordelijk is voor het grootste deel van de handel met het VK. Uit cijfers van Flanders Investment & Trade (FIT) blijkt dat ook Vlaanderen niet gespaard bleef van de negatieve gevolgen van de pandemie. De Vlaams-Britse handel kende in 2021 een krimp van 2,6 procent. Vooral de automobielsector, de machinebouw, de textielsector en de tuinbouw werden getroffen.

Met ongeveer 332 vertegenwoordigers van deelnemende bedrijven was deze missie dan ook de uitgelezen kans om de economische banden tussen het VK en Vlaanderen aan te halen door nieuwe investeringen aan te trekken, de export te boosten en Vlaanderen op de kaart te zetten als innovatieve regio.

Ten slotte stond ook een politieke ontmoeting op de agenda met de Britse minister van Europa en Noord-Amerika, James Cleverly, de minister van Economie en Energie, Kwasi Kwarteng en de minister van Internationale Handel, Penny Mordaunt.

Hoe evalueert u uw deelname, die van de Vlaams Regering en van de Vlaamse bedrijven aan de handelsmissie naar het Verenigd Koninkrijk?

Werden er concrete successen geboekt, zoals het afsluiten van contracten, voor onze Vlaamse bedrijven?

Kunt u uw politieke ontmoetingen met de Britse ministers toelichten? Wat werd er besproken? Met welke output?

Besprak u de mogelijke impact van de Noord-Ierse verkiezingen op het protocol bij het Brexitakkoord, de gevoeligheid en de moeilijkheid voor het Verenigd Koninkrijk?

Op 30 november 2021 tekende België een bilaterale verklaring met het VK. Tijdens mijn vraag om uitleg van 7 december 2021 bleek dat Vlaanderen daar niet bij betrokken werd. U verklaarde toen dat uw diensten zouden onderzoeken of die bilaterale verklaring correct werd afgesloten. Kunt u hierover toelichting geven?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Ik heb een soortgelijke vraag als de heer Vanlouwe, die hij al ruim heeft toegelicht. Het gaat over dezelfde handelsmissie. Zowel de timing als de aard zijn van bijzondere aard geweest.

Welke contacten hebt u gehad? Welke pijnpunten hebt u mogelijk besproken?

Is er overleg geweest inzake een bilaterale samenwerking tussen Vlaanderen en het VK, gezien onze bevoorrechte relaties?

Kunt u een overzicht geven van de economische resultaten van de missie?

Welk aandeel in de missie vertegenwoordigden de Vlaamse bedrijven en kennisinstellingen?

We hebben het al eerder gehad over de export. Na de pandemie heeft die zich vanuit Vlaanderen zeer goed hersteld en zelfs verbeterd, behalve naar het Verenigd Koninkrijk. Liggen de gevolgen van de Brexit daar aan de oorsprong van of spelen er andere factoren mee?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik start met een gebundeld antwoord op de eerste en tweede vraag van de heer Vanlouwe en op de derde en vierde vraag van mevrouw Jans. Ik kijk met heel veel voldoening terug op deze handelsmissie. Het Verenigd Koninkrijk is een van onze belangrijkste handelspartners. Dit was de eerste handelsmissie naar het Verenigd Koninkrijk na de Brexit en er was voor dit bezoek dan ook bijzonder veel belangstelling vanuit het bedrijfsleven.

In totaal waren er ongeveer vierhonderd deelnemers en daarvan waren er meer dan driehonderd uit de private sector. Ongeveer de helft daarvan kwam uit Vlaanderen. Daarnaast waren er zeventien deelnemers uit de sector van de onderwijs- en kennisinstellingen, van wie vijftien uit Vlaanderen. De rest van de delegatie kwam uit de publieke sector met ongeveer zestig deelnemers, van wie een kwart uit Vlaanderen. Het was dus zeker een belangrijke handelsmissie.

Het is uiteraard nog te vroeg om het concrete succes van deze missie te kunnen inschatten. U weet dat er enige tijd overheen kan gaan vooraleer de gelegde contacten uitmonden in daadwerkelijke overeenkomsten.

De vertegenwoordiging van FIT in Londen heeft 125 business-to-businessafspraken geregeld tussen Vlaamse en Britse bedrijven. Tijdens de netwerkmomenten in Londen en Oxford werden in de sectoren van voeding en dranken, logistiek, lifesciences en cleantech ook nog honderden gesprekken gevoerd door afgevaardigden van Vlaamse bedrijven en vakorganisaties met hun Britse confraters, partners en potentiële zakenrelaties.

De Vlaamse bedrijven konden op tal van events contacten leggen met Britse bedrijven, onder andere op het door FIT georganiseerde event 'Trade and Cooperation Agreement in practice' en tijdens de Vlaamse avond, maar ook op een event van Indaver en ter gelegenheid van de schenking van de tuin door ons Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) aan de Chelsea Pensioners.

Ik kan alvast meedelen dat er al meteen zes Vlaamse bedrijven en organisaties zijn die contracten ondertekend hebben met Britse bedrijven. Gelet op het groot aantal gelegde contacten neem ik aan dat er nog veel zullen volgen.

U informeerde beiden naar de ontmoetingen die ikzelf en minister Crevits hadden met de Britse ministers. Er zijn uiteindelijk afspraken geweest met twee Britse ministers. Er stonden er inderdaad drie op het programma, maar één werd afgelast. Zelf had ik een ontmoeting met minister Greg Hands die bevoegd is voor Energie en Industriële Strategie en minister Crevits sprak met Victoria Prentis bevoegd voor Visserij en Landbouw. De ontmoeting die voorzien was met mevrouw Liz Truss, Foreign Secretary – dus de Britse minister van Buitenlandse Zaken – werd helaas enkele dagen voor de zending afgelast.

Deze gesprekken op ministerieel niveau hebben geleid tot enkele concrete opvolgpunten en tot rechtstreekse contacten met de 'private offices' van deze ministers. Met minister Hands is de opvolging voornamelijk gericht op de toekomstige kansen en ontwikkelingen op het vlak van koolstofopslag en groene waterstof. Ik heb gewezen op de ambitieuze plannen die wij daarvoor in Vlaanderen hebben en op het belang en de troeven van de petrochemische cluster rond de haven van Antwerpen en van onze energie-intensieve industrie.

Voor de resultaten van het overleg dat minister Crevits had met haar toenmalige Britse ambtgenoot verwijs ik naar de toelichting die haar opvolger, minister Jo Brouns, gegeven heeft in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 19 mei laatstleden in antwoord op een vraag om uitleg van mevrouw De Vreese.

Over de toekomstige bilaterale samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk heb ik het kort gehad met minister Hands. Kort voor deze handelsmissie heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan een nieuwe Visienota Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk. Deze visienota licht toe waarom een blijvende samenwerking met het Verenigd Koninkrijk alsook met de 'devolved nations' nodig is en op welke manier die ingevuld kan worden. Deze visienota heb ik kort kunnen toelichten aan minister Hands. Dit was vooral een gespreksonderwerp voor het overleg met Foreign Secretary Liz Truss, maar door de annulatie heb ik dit thema tijdens deze missie niet op het meest aangewezen ministeriële niveau kunnen bespreken.

Intussen heeft de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging in Londen hierover nog verdere gesprekken gevoerd met het Britse Foreign, Commonwealth & Development Office. Het is en blijft de ambitie van Vlaanderen om tot een bilaterale verklaring te kunnen komen. De recente update van de Visienota Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zorgt voor extra context en stimulans om deze nieuwe relatie verder vorm te geven. De komende weken en maanden zullen wij hierover verdere gesprekken hebben met onze Britse counterparts. Ik moet eraan toevoegen dat het niet alleen voor Vlaanderen maar blijkbaar ook voor België moeilijk is om nu al bilaterale contacten te hebben. Dat is ook begrijpelijk. Het Verenigd Koninkrijk moet na de Brexit met iedereen opnieuw bilaterale akkoorden maken. Ik heb begrepen dat het de G8 en de Commonwealthlanden zijn die op dat vlak prioriteit hebben voor het Verenigd Koninkrijk. In die context moeten we blijven proberen om bilateraal te gaan. Ik heb ook de steun van de Britse ambassadeur hier in Brussel om dit te bewerkstelligen, maar op de prioriteitenlijst van het Verenigd Koninkrijk – ik heb daar wel begrip voor – staan eerst de G8 en de Commonwealthlanden.

Dan was er nog de vraag van de heer Vanlouwe of ik gesproken heb over de mogelijke impact van de Noord-Ierse verkiezingen op het Noord-Iers protocol. Ten tijde van het bezoek aan Londen waren de uitslagen van die verkiezingen nog maar enkele dagen bekend. De handelsmissie vond plaats in een periode van geruchten en speculatie over plannen van de Britse regering om een wetsvoorstel aan te kondigen dat een

deel van het Noord-Iers protocol, en dus het terugtrekkingsakkoord, zou overschrijven. Op 10 mei werd de Queen's Speech voorgelezen in het parlement in Westminster en ook hier vormde de Brexit een rode draad. Ik heb alleszins bij minister Hands de nood aangekaart aan een correcte uitvoering van het terugtrekkingsakkoord en van het Trade and Cooperation Agreement, maar ook dit was een item dat ik had willen bespreken met de Foreign Secretary, wat dus niet mogelijk is gebleken.

Tot slot was er nog een vraag van mevrouw Jans over de daling van de exportcijfers naar het Verenigd Koninkrijk. Het is moeilijk hiervoor een sluitend bewijs te leveren, maar gelet op de globale stijging van de exportcijfers enerzijds en de daling van de cijfers met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk anderzijds, wijst alles in de richting van de Brexit als oorzaak voor deze daling. Dat wordt ook bevestigd door een voorlopige analyse die FIT hierover heeft gemaakt, al blijft het moeilijk om sluitende conclusies te trekken omdat er tegelijkertijd ook effecten waren als gevolg van de COVID-19-crisis. Het zal pas op langere termijn mogelijk zijn om de exacte invloed van de Brexit op de exportcijfers te detecteren.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw zeer uitvoerig antwoord.

De missie naar het Verenigd Koninkrijk kan positief beoordeeld worden, zeker en vast voor onze Vlaamse bedrijven. Als ik hoor dat er vierhonderd deelnemers zijn, van wie het grootste deel uit Vlaanderen en uit de onderwijssector en kennisinstellingen, dan is dat een succes. Er zijn contacten gelegd en afspraken gemaakt. Ik dacht gehoord te hebben dat een zestal bedrijven contracten hebben ondertekend met Britse bedrijven. Ik weet niet of u daar bijkomende informatie over hebt. Over welke sectoren gaat het? Als u dat nu niet bij u hebt, dan kan ik daar ook nog een schriftelijke vraag over stellen.

Ook de politieke contacten hebben belang. Vlaanderen staat aan de top bijvoorbeeld met de petrochemische cluster in de haven van Antwerpen. Er zijn inderdaad mogelijke opportuniteiten op het vlak van koolstofopslag of groene waterstof. Dat zijn zaken die goed zijn om in de toekomst te bespreken.

Het is goed dat u de visienota 'Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk' hebt kunnen toelichten, maar ik hoop dat daar verder gevolg aan kan worden gegeven en dat wij niet alleen op VK-niveau maar met de verschillende devolved nations ... Ik weet dat zij de term 'deelstaten' niet gebruiken, maar Schotland, Noord-Ierland, Wales en Engeland hebben uiteraard ook hun bevoegdheden.

U zei dat het soms moeilijk is om bilaterale contacten te hebben, gelet op de prioriteiten van het Verenigd Koninkrijk. Natuurlijk zijn wij een van de dichtste bureaus van het Verenigd Koninkrijk. We hebben altijd bijzonder veel handel gedreven. Ik begrijp uiteraard de strategie van het Verenigd Koninkrijk en dat men kijkt naar de Commonwealthlanden en zo, maar ik hoop toch dat daar voldoende aandacht voor zal zijn, vooral om onze economie veilig te stellen.

Tot slot hoop ik dat het protocol bij het handelsakkoord nauwgezet kan worden nageleefd. Dit is absoluut noodzakelijk voor het handhaven van de vrede die voortvloeit uit het Goedevrijdagakkoord.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. U kijkt er met veel voldoening op terug. Ik heb de indruk dat dit ook voor veel deelnemers aan deze handelsmissie het geval is. Dat zijn – durf ik te vermoeden – uitermate gevulde dagen maar wel zeer gericht, zeer efficiënt in een zeer weloverwogen samenstelling.

Ik begrijp inderdaad ook dat het Verenigd Koninkrijk prioriteit geeft aan landen waar men bilateraal mee samenwerkt, mee overlegt, maar het is mijn overtuiging dat de contacten die gelegd zijn, de lijnen die geopend zijn altijd van pas komen en zullen blijven komen. Dat is een belangrijke bijkomstigheid van dergelijke handelsmissies. Ik denk dat het zeer welbestede tijd was.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister president, de missie naar het Verenigd Koninkrijk was zeker een belangrijke, noodzakelijke zaak, maar ik blijf toch zitten met de problematiek omtrent Noord-Ierland, die allesbehalve onbelangrijk is. Het Noord-Ierse protocol staat echt onder druk en dat heeft zeker ook een impact op onze economie.

U hebt zelf ook gezegd dat de bilaterale contacten met het Verenigd Koninkrijk voor het Verenigd Koninkrijk zelf nog geen prioriteit zijn. Zullen er vanuit Vlaanderen via de Europese Unie of via andere actoren nog initiatieven worden genomen om omtrent het Noord-Ierse protocol iets te ondernemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vanlouwe, de devolved nations – om hun term te gebruiken – zijn voor ons heel belangrijk. U weet dat we met Schotland tijdens deze legislatuur al een aantal keren contact hebben gehad. U weet misschien ook dat ik naar Wales ga in de tweede helft van juni en dat na de grote vakantie Noord-Ierland op de agenda staat. Dat is voor ons heel belangrijk want dat gaat bilateraal vlotter dan met het Verenigd Koninkrijk.

Uit welke sectoren komen die zes bedrijven? Ik weet dat er farmabedrijven bij waren en bedrijven uit de logistieke sector. Ik weet ook dat een bierbrouwer uit het Brugse daar een contract heeft getekend voor de verspreiding van hun bieren in het Verenigd Koninkrijk en dat ik het geluk heb gehad om een van die eerste bieren te mogen tappen in een of andere pub in Londen. Dat was niet echt de ondertekening, maar al de uitvoering.

Wat het Noord-Ierse protocol betreft, mijnheer Deckmyn, ben ik het volledig met u eens dat dit bijzonder belangrijk is. Het standpunt van Vlaanderen daarin is 'pacta sunt servanda'. Dat is ook de boodschap die wij via het federale niveau aan Europa en de Europese onderhandelaars geven. Dat akkoord is als evenwichtig geëvalueerd. Ik bedoel dan het volledige akkoord, waar het Noord-Ierse protocol deel van uitmaakt. Daar zaten toegevingen van Europa in en daar zaten winstpunten voor Europa in. Als men nu eenzijdig een van de elementen wijzigt, dan verstoort dit het evenwicht en trekt dit kaarten uit het kaartenhuisje, dat dergelijk akkoord toch meestal is. De lijn die we daar hanteren is 'pacta sunt servanda'.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik heb geen verdere vragen of bedenkingen. Ik dank de minister-president voor zijn antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Ik heb ook geen bijkomende vragen.

Misschien is het maar goed, minister-president, dat men in Engeland pintjes zonder een schone col gewend is. (*Gelach*)

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het bezoek van de minister-president aan Litouwen – 2974 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het bezoek van de minister-president aan Litouwen – 3006 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Half mei bracht u, minister-president, een tweedaags bezoek aan Litouwen. Dit bezoek kadert in de Noordstrategie van de Vlaamse Regering, die erop gericht is de banden tussen Vlaanderen en onder andere de Baltische staten aan te halen, zowel op diplomatiek als economisch en cultureel vlak.

U ontmoette de Litouwse premier, Ingrida Šimonyte, en de minister van Cultuur, Simonas Kairys. Uiteraard besprak u de geopolitieke situatie in Litouwen, een directe buur van en ook al bezet geweest door Rusland, alsook de oorlog in Oekraïne. De Baltische staten hebben een zeer uitgesproken visie op dreiging vanuit Rusland.

Verder sprak u met de Wit-Russische oppositieleidster, Svetlana Tichanovskaja, die haar thuisland moest ontvluchten. Als politica en activiste zet ze zich in voor een open en vrij Wit-Rusland. Ze wordt door het Westen beschouwd als de rechtmatige winnaar van de laatste Wit-Russische verkiezingen. Na die verkiezingen werd Loekasjenko toch als winnaar uitgeroepen. Ik heb er recent nog een boek over gelezen, hij wordt als laatste dictator van Europa aanzien. Ondertussen kunnen we wel zeggen dat er nog twee dictators in Europa aan de macht zijn.

Ten slotte zette u de Vlaamse biotechsector verder op de kaart in Litouwen. U bezocht het lokale kantoor van Flanders Investment & Trade (FIT) en ontmoette de Litouwse minister van Economie. Daarnaast werd u nog ontvangen bij het technologiebedrijf Brolis Semiconductors, dat ook in Vlaanderen actief is.

Hoe evalueert u uw bezoek aan Litouwen?

Kunt u de ontmoeting met de Litouwse premier toelichten? Wat werd er besproken? Wat was de output?

Kunt u uw ontmoeting met de Litouwse minister van Cultuur toelichten? Wat werd er besproken? Zijn er samenwerkingsprojecten?

Kunt u uw ontmoeting met de Litouwse minister van Economie toelichten?

Hoe evalueert u uw bedrijfsbezoek aan Brolis Semiconductors? Kunt u inschatten of er nieuwe investeringen in Vlaanderen zullen komen?

Kunt u toelichting geven over uw ontmoeting met de Wit-Russische oppositieleidster? Wat werd er besproken? En met welke output?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, u bracht inderdaad op 16 en 17 mei een bezoek aan Litouwen in het kader van de Noordstrategie van de Vlaamse Regering. In de hoofdstad Vilnius had u een onderhoud met de Litouwse

eerste minister Ingrida Šimonyte en sprak er onder meer over energie en de mogelijkheden om samen te werken op het vlak van windmolens en waterstof. Er vond ook een ontmoeting plaats met de gevluchte Wit-Russische oppositieleidster Svetlana Tichanovskaja. U verklaarde na de ontmoeting diep geraakt te zijn en te zullen bekijken wat Vlaanderen nog meer kan doen om de democratische bewegingen en slachtoffers in haar land te helpen.

U had tevens ontmoetingen in het kader van biowetenschappen en biotech en er was de mogelijkheid om economische spelers uit zowel Litouwen als Vlaanderen met elkaar in contact te brengen door middel van een ontbijtseminarie. Vlaanderen en Litouwen onderhouden al sinds 1996 een nauwe samenwerking via een vierjarig werkprogramma, onder meer op het vlak van biotechnologie. Er stond een bezoek van de Vlaamse delegatie gepland bij het technologiebedrijf Brolis Semiconductors, dat in 2017 nog een kantoor opende in Gent en uitbreidingsplannen heeft.

Hoe verliep het onderhoud met de Litouwse eerste minister? Wat werd er concreet besproken? Werden er afspraken gemaakt omtrent samenwerking op het vlak van windmolens en waterstof?

Wat zult u ondernemen om de democratische bewegingen en slachtoffers van het Wit-Russische regime te ondersteunen?

Kunt u wat meer toelichting geven bij het vierjarig werkprogramma tussen Vlaanderen en Litouwen?

Heeft het technologiebedrijf Brolis Semiconductors aangekondigd nog verder te willen investeren in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, Vlaanderen draagt de Baltische staten en in het bijzonder Litouwen al meer dan dertig jaar een warm hart toe. Deze zending bevestigde en verstevigde deze vriendschap. Vlaanderen werkt al jarenlang intensief samen met Litouwen, zowel op politiek en economisch als cultureel vlak. Ik had mijn zending dan ook georganiseerd rond deze drie grote thema's. Vlaanderen was een van de eersten of zelfs de eerste om Litouwen als onafhankelijke staat te erkennen. Dat is misschien niet bij de brede bevolking maar zeker in politieke kringen in het geheugen gegrift. Dat is positief.

Ik heb de zending als zeer vruchtbaar ervaren. Onze Baltische gastheren en -vrouwen toonden zich zeer opgetogen over onze komst en prezen onze zichtbare diplomatieke aanwezigheid de voorbije jaren. Dat is al sinds 1996. De politieke gesprekken begonnen en eindigden natuurlijk met de Russische agressie tegen Oekraïne en de dreiging voor de Baltische staten, zeker voor Litouwen, dat grenst aan Kaliningrad.

Tegelijk kijken ze vol vertrouwen naar de toekomst en zetten in op nieuwe technologieën en duurzame energie, twee terreinen waar Vlaanderen nauw met Litouwen kan samenwerken. Op militair vlak voelt Litouwen zich goed gesteund en versterkt door de NAVO. Ze zaten niet helemaal met de daver op het lijf. Juist door de steun van de NAVO keken ze vrij rustig naar hun situatie, maar die van Oekraïne is natuurlijk anders.

Onze economische samenwerking kreeg een sterke impuls door de opening van een kantoor van Flanders Investment & Trade in Vilnius in 2016. Op het vlak van de andere Vlaamse bevoegdheden worden er inspanningen geleverd door de Vlaamse Vertegenwoordiging in Warschau, die eveneens actief is in de drie Baltische staten.

Met premier Ingrida Šimonyte besprak ik een hele waaier aan thema's. De historische bilaterale relaties tussen Vlaanderen en Litouwen kwamen aan bod en er

werd gekeken naar eventuele handelsoportunities. Ik lichtte kort de Vlaamse Noordstrategie toe, waarbij we ook streven naar meer samenwerking met Litouwen als Noord-Europees land. Uiteraard analyseerden we ook de situatie in Oekraïne uitgebreid. Ik benadrukte dat Vlaanderen de Europese sancties ten aanzien van Rusland ten volle steunt.

Verder kwam ook het Vlaamse Veerkrachtplan ter sprake. Ik verduidelijkte dat Vlaanderen de groene en digitale transitie hoog in het vaandel draagt en dus investeert in onder meer duurzame energieopwekking en -opslag. Ook de Litouwse regering besliste recent om de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen te versnellen.

Bij de ontwikkeling van offshorewindenergie in de Oostzee zie ik mogelijkheden tot samenwerking met de REBO-terminal (Renewable Energy Base Ostend) in Oostende, die een uitvalsbasis vormt voor de bouw van verschillende windparken op zee. Daarnaast bespraken we ook de mogelijkheden om samen te werken rond waterstof. De Litouwse Ing-terminal in Klaipeda wordt op termijn klaargemaakt om groene moleculen te ontvangen en in die optiek zijn er mogelijke synergieën met de Ing-terminal van Fluxys in de haven van Zeebrugge.

Ter gelegenheid van mijn bezoek aan het MO Museum in Vilnius, een intrigerende plaats voor moderne en hedendaagse kunst, zou ik een gesprek hebben met minister van Cultuur, Simonas Kairys. Omdat minister Kairys wegens ziekte zelf niet aanwezig kon zijn, werd hij vervangen door de viceminister van Cultuur.

Met de directrice van het MO Museum besprak ik de inspanningen die het museum levert op het vlak van digitalisering. We stonden vooral stil bij de verschillende manieren waarop digitalisering van cultuur en van het kunstaanbod de publieksbelevissen en -ervaringen radicaal kunnen veranderen. Een virtueel museum kan namelijk voor een verhoogde betrokkenheid zorgen. We verkenden ook de mogelijkheden om met Vlaamse musea samen te werken.

Op de tweede dag van de zending ontmoette ik Aušrine Armonaitė, minister van Economie en Innovatie. Ons gesprek paste binnen een ontbijtseminarie dat in het teken stond van lifesciences. Hierbij werden een aantal economische spelers uit Litouwen en Vlaanderen samengebracht.

Met de Litouwse minister van Economie besprak ik onder meer de wisselwerking tussen bedrijven en kenniscentra. Vlaanderen heeft op dit vlak heel wat ervaring te bieden. Verder hadden we het over de European Chips Act en de rol van imec, wat grote interesse opwekte bij onze Litouwse gesprekspartner. Litouwen is momenteel in gesprek met Taiwan over mogelijke investeringen in de Litouwse halfgeleidersector.

Dat brengt ons bij het bezoek aan Brolis Semiconductors. Na 1989 investeerden Vlaamse bedrijven in de Centraal-Europese landen die zich van het communistisch juk hadden bevrijd. Maar de jongste jaren zien we ook geleidelijk een prille omgekeerde beweging ontstaan. Brolis Semiconductors is in die zin, naast een interessante onderneming op zich, een pionier. Het bedrijf opende immers een vestiging in Gent en haalde in 2018 zelfs de trofee 'Nieuwkomer van het jaar' van FIT binnen. Men broedt op een verdere uitbreiding in Gent. Of het aantal investeringen in Vlaanderen uit die hoek van de wereld verder zal toenemen, zal de toekomst uitwijzen. Het lijkt me alleszins een logische evolutie.

De vierjarige werkprogramma's worden onderhandeld en ondertekend door ambtelijke delegaties van beide landen. Aan Vlaamse kant is de secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken de voorzitter, ze ondertekent ook het document.

Het huidige werkprogramma loopt van 2019 tot 2023. Een van de nieuwe samenwerkingsterreinen is biotechnologie. Flanders Bio werkte in het verleden al nauw

samen met Life Sciences Baltics en wil dit nog uitbreiden. Ik haalde reeds aan dat ook mijn gesprek met de minister van Economie en Innovatie plaatsvond in de context van een ontbijtseminarie rond lifesciences.

Verder hoop ik dat Litouwen in het hoger onderwijs mogelijkheden voorziet om Nederlands te studeren. Op onderwijsvlak stelden wij alvast de Antwerpse opleidingen Havenmanagement open voor Litouwse experts. Andere culturele uitwisselingen tussen Vlaanderen en Litouwen vinden bijvoorbeeld plaats in het licht van het lopende project 'Kaunas, culturele hoofdstad van Europa 2022'.

Oppositieleidster mevrouw Tichanovskaja vindt het belangrijk dat de Vlaamse bevolking een onderscheid maakt tussen het Wit-Russische regime enerzijds en de Wit-Russische bevolking en haar houding tegenover de oorlog in Oekraïne anderzijds. Daar waar de Russische bevolking volgens haar veelal achter de invasie staat, is dat in Wit-Rusland helemaal niet het geval.

Zo gaf ze te kennen dat de Wit-Russen Oekraïne op verschillende manieren steunen. Er vecht bijvoorbeeld een Wit-Russisch regiment in Oekraïne onder Oekraïens bevel tegen het Russische leger. Bovendien plegen werknemers bij de Wit-Russische spoorwegen geregeld sabotage om zo het vervoer van Russisch oorlogsmaterieel lam te leggen. Ook geeft men informatie door over troepenbewegingen.

Mevrouw Tichanovskaja stelt dat het Wit-Russische regime voor de buitenwereld misschien solide oogt, maar dat dit allerm minst het geval is. De vele wissels aan de top die Aleksandr Loekasjenko de laatste maanden doorvoert, tonen dit volgens haar aan. Loekasjenko zou niet meer weten wie hij kan vertrouwen, daardoor lijkt hij nogal onbezonnen hervormingen door te voeren, onder meer in de kabinetten.

Volgens mevrouw Tichanovskaja zette het Wit-Russische regime alles in op de samenwerking met Rusland. Nu Aleksandr Loekasjenko echter vaststelt dat de Russische invasie niet verloopt zoals ingecalculeerd, zou hij volgens de oppositieleidster zelfs overwegen van kamp te wisselen. Tichanovskaja ziet het daarom als haar hoofdplicht om regeringen wereldwijd te blijven sensibiliseren, zodat ze niet opnieuw zouden samenwerken met het regime-Loekasjenko. Volgens haar kunnen namelijk alleen sancties en verdere isolatie het regime de finale duw geven.

Mevrouw Tichanovskaja weidde ook uit over de rol van de media. Volgens haar leeft in Wit-Rusland de perceptie dat Rusland de oorlog in Oekraïne aan het winnen is. De door het regime gecontroleerde media verspreiden deze boodschap. Zodra de Wit-Russische bevolking echter de waarheid verneemt, kan dit volgens de oppositieleidster een kentering zijn en zou de bevolking het Loekasjenkoregime zelfs de rug kunnen toekeren.

Vlaanderen heeft in het verleden de Wit-Russische oppositie reeds ondersteund en ik heb mijn departement alvast gevraagd om, in opvolging van deze contacten, ook toekomstige pistes te onderzoeken. Men vroeg niet om steun voor Wit-Rusland maar wel voor de Wit-Russische vrijwilligers in Oekraïne die meestrijden aan Oekraïense zijde. Ze gaan ons lijsten bezorgen van medicijnen en ondersteuningsmateriaal die wij eventueel ter beschikking kunnen stellen. Onze diplomatieke vertegenwoordiger ter plekke verzorgt daarbij de nodige diplomatieke contacten om te zien wat we kunnen doen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Dit past volledig in de Noordstrategie van de Vlaamse Regering en wijst op het belang ervan. Litouwen heeft het niet altijd gemakkelijk gehad; het was jarenlang bezet door de Sovjet-Unie. Het heeft als een van de eerste Baltische staten zijn vrijheid en onafhankelijkheid herwonnen. Het is daarbij zeer moedig geweest.

We mogen niet vergeten dat ze na hun onafhankelijkheid opnieuw bijna overrompeld werden door Russische tanks. Ze hebben als klein land standgehouden en vormen nu een onafhankelijke staat binnen de Europese Unie. Daarom wordt vandaag expliciet verwezen naar het standpunt van Litouwen in de discussie met Hongarije over de sancties ten aanzien van Rusland.

Ik ben ook heel tevreden dat u heel concrete dossiers hebt besproken zoals de energietransitie, de groene en de digitale transitie. U sprak over de offshorewind-energie en de mogelijkheden tot samenwerking met Vlaamse bedrijven zoals de REBO-terminal in Oostende, die een uitvalsbasis vormt voor windmolenparken op zee. Opnieuw werd ook gesproken over waterstof. In de haven van Antwerpen zijn we toch wel pionier met een soort tankstation voor waterstof. Het is goed dat we samenwerken met andere landen die daar de nodige interesse voor hebben. U had het over een lng-terminal in Litouwen, er zijn dus zeker mogelijkheden voor samenwerking tussen onze havens, Antwerpen en Zeebrugge, en Litouwen.

Minister-president Jan Jambon: Het is Antwerpen en Brugge.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ja, oké, Antwerpen en Brugge. Misschien kan Brussel daar ooit nog onderdeel van uitmaken.

Bedankt voor de bijkomende informatie over Wit-Rusland. Ook daar is Litouwen zeer moedig in door opposanten op te nemen, goed wetende dat ze bijna omsingeld zijn door dictaturen. Ik kan alleen maar vaststellen dat dit een bijzonder moedig land is, maar tegelijk een klein land dat ook economisch gezien bijzonder sterk is.

Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank voor uw uitgebreid antwoord. Er zijn alvast heel wat interessante elementen voortgekomen uit uw bezoek aan Litouwen.

Het is mooi dat men in Litouwen nog niet is vergeten dat wij een van de eersten waren om hun onafhankelijkheid te erkennen. Dat telt natuurlijk op het moment dat Vlaanderen zijn onafhankelijkheid uitroept en medestanders in Europa nodig heeft.

Het is alvast ook een goede zaak dat investeringen geen eenrichtingsverkeer meer zijn. U hebt het daarnet geschetst. Dat resulteert bijvoorbeeld in het feit dat men verdere investeringen in Gent overweegt bij Brolis Semiconductors. Ik ben blij om dat te vernemen.

Op het geopolitieke vlak staat volgens de oppositieleidster de Wit-Russische bevolking veel sterker achter Oekraïne dan het regime-Loekasjenko. Ik was een beetje verbaasd te vernemen dat Loekasjenko wel het geweer van schouder zou durven te veranderen onder druk van de bevolking. Dat is nieuw voor mij, een nieuw element in deze situatie dat voor verandering zou kunnen zorgen.

De Baltische staten zijn naast Polen zeer uitgesproken medestanders van Oekraïne in het conflict met Rusland. Uitgesprokener vindt men ze niet. De rest van Europa is net iets genuanceerder. Dat is toch wel een spanningsveld binnen Europa. Is dat daar ter sprake gekomen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Voorzitter, ik vond het een zeer interessant antwoord, absoluut ook op economisch vlak.

Wat me interesseert, is het gesprek met de Wit-Russische oppositieleidster. Blijkbaar heeft zij medicatie en ander materieel gevraagd – materieel om zich te verdedigen in de oorlog, denk ik – voor de Wit-Russische vrijwilligers die mee gaan strijden in Oekraïne. We staan daar volledig achter mocht Vlaanderen iets kunnen doen, maar ik vraag me af hoe dat geconcretiseerd moet worden.

Stel dat er een bedrag wordt vrijgemaakt, worden de goederen dan rechtstreeks aan Oekraïne geleverd? Waar komen die dan terecht? Komen ze specifiek bij die Wit-Russische strijders? Die vechten toch onder Oekraïens bevel? Hoe gaat dat specifiek worden gemaakt? Is dat echt noodzakelijk? Het zou wel jammer zijn, mochten de Wit-Russische vrijwilligers minder beschermd rondlopen dan de Oekraïense strijders. Ik vind dat een heel interessant idee om verder uit te werken, maar ik vraag me af hoe dat verder moet worden geconcretiseerd. Als we de mensen kunnen helpen, moeten we dat zeker doen. Dat is in elk geval mijn standpunt.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, die spreidstand is zeker niet ter sprake gekomen, maar ik zie die ook niet. Ik vind dat juist een van de flaters van Poetin, of zaken die hij totaal verkeerd heeft ingeschat met zijn aanval op Oekraïne. Hij wilde de NAVO en Europa verdelen maar heeft net het tegenovergestelde bereikt. In deze materie zijn de NAVO en Europa nog nooit zo eensgezind geweest.

Natuurlijk is er een politiek-culturele band. Litouwen heeft vroeger ook onder de knoet gezeten van de Sovjet-Unie, samen met Oekraïne. Ik kan me dan ook voorstellen dat dit emotioneel nog feller leeft in Litouwen, maar een spreidstand in Europa zie ik niet en daar hebben we het niet over gehad.

Mevrouw Brouwers, we hebben die mevrouw een half uur gezien. Alle concrete details zijn niet uitgewerkt. Dat heb ik ook gezegd: de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging gaat verder de zaken concretiseren. De zaken die u vraagt, zijn terecht en kunnen worden uitgeklaard. Ik heb me gewoon principieel akkoord verklaard, we willen zeker en vast tegemoetkomen aan de vragen. Ik heb gevraagd om een lijst van nuttige dingen voor hen. Het is aan onze medewerkers op het terrein om dat uit te werken. Uw vragen zijn correct. Die details hebben wij niet besproken.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u voor de bijkomende toelichting, minister-president. Het is een aanvulling op wat de heer Deckmyn heeft gezegd. Men zal in Litouwen wel zeer goed weten dat Vlaanderen als eerste de onafhankelijkheid en vrijheid heeft gesteund.

Ere wie ere toekomt, het was niemand minder dan gewezen senator en Vlaams Parlements lid Walter Luyten die hiervoor de nodige contacten legde. Hij heeft zelfs als Vlaming gesproken voor de Seimas, het Litouwse parlement, op het ogenblik dat de Sovjettanks nog door Litouwen reden. Hij heeft hiervoor zelfs een onderscheiding gekregen van de toenmalige president. Er is altijd een stevige vriendschapsband geweest tussen Landsbergis, de latere president, en toenmalig senator Walter Luyten.

Ik kan het mij voorstellen, ik ben zelf een paar keren in Litouwen geweest, de vriendschapsbanden tussen Litouwen en Vlaanderen zijn zeer goed bekend bij de bevolking. Dit was een aanvulling voor het verslag.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dank u voor de goede aanvulling, mijnheer Vanlouwe.

Minister-president, ik had het niet over een spreidstand tussen de Baltische staten enerzijds en de rest van Europa anderzijds. Ik had het eigenlijk over een spanningsveld waarbij zij verder willen gaan dan de rest van Europa wegens inderdaad de politiek-culturele geschiedenis. Er is zeker grote eensgezindheid binnen Europa en de NAVO, die trouwens veel sterker geworden is door de Russische inval in Oekraïne. Er is toch dat spanningsveld waar ik naar polste en dat misschien ter sprake zou zijn gekomen. Blijkbaar niet, maar dat is geen probleem, dat horen we later misschien nog wel eens.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.